

**AVRUPA-KAFKASYA-ASYA ULAŖTIRMA KORİDORUNUN
ÜZERİNDE ULUSLARARASI TAŖIMACILIĞIN
GELİŖTİRİLMESİ HAKKINDA ÇOK TARAFLI
TEMEL ANLAŖMANIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĐUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 9.5.2001 Sayı:24397)

Kanun No

4660

Kabul Tarihi

26.4.2001

MADDE 1. – 8 Eylül 1998 tarihinde Bakü’de imzalanan “Avrupa-Kafkasya-Asya UlaŖtırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası TaŖımacılığın GeliŖtirilmesi Hakkında Çok Taraflı Temel AnlaŖma”nın ekli beyan ve çekince ile onaylanması uygun bulunmuŖtur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**AVRUPA-KAFKASYA-ASYA ULAŖTIRMA KORİDORUNUN ÜZERİNDE
ULUSLARARASI TAŖIMACILIĞIN GELİŖTİRİLMESİ HAKKINDA
ÇOK TARAFLI TEMEL ANLAŖMA**

Bundan böyle Taraflar olarak anılacak olan bu AnlaŖmanın Devletleri-Katılımcıları, Avrupa, Karadeniz, Kafkasya, Hazar Denizi ve Asya bölgelerindeki ekonomik iliŖkilerin, ticaretin ve taŖımacılığın geliŖtirilmesi isteği ile Avrupa-Kafkasya-Asya UlaŖtırma Koridoru Üzerinde Uluslararası TaŖımacılığın GeliŖtirilmesi Hakkında Çok Taraflı Temel AnlaŖma (bundan sonra Temel AnlaŖma olarak anılacaktır) üzerinde mutabakata varmıŖlardır.

Madde 1

Genel Hükümler

Bu Temel AnlaŖma’nın hükümleri, Taraflar arasındaki ve Tarafların ülkeleri üzerinden transit olarak gerçeleŖtirecek uluslararası mal ve yolcu taŖımacılığını düzenleyecektir.

Madde 2

Tanımlar

“Uluslararası taŖımacılık”, Temel AnlaŖma’nın amacı bakımından mal veya yolcuların, kontratta belirtildiği gibi, alındıkları ve teslim edilmeleri için belirlenen yerin, ülkelerden en az birinin Temel AnlaŖma’nın tarafı olduğu iki farklı ülkede yer alması ve transit güzergâhta ardiyenin dahil olması durumunda, aŖaĐıda belirtilen Ŗekillerdeki veya vasıtalarla hareketine karŖılık gelir :

- a. karayolları taşımacılığı (römork ve yarı-römork dahil olmak üzere);
- b. demiryolu taşımacılığı;
- c. su taşımacılığı;
- d. hava taşımacılığı;
- e. Konteyner İlgili Gümrük Sözleşmesi kapsamındaki tüm konteynerler;
- f. boru hattı.

Madde 3

Temel Anlaşma'nın Amaçları

Bu Temel Anlaşma'nın amaçları,

- a. Avrupa, Karadeniz, Kafkasya, Hazar Denizi ve Asya bölgelerinde ekonomik ilişkilerin, ticaretin ve taşımacılığın geliştirilmesi;
- b. Uluslararası kara, hava ve demiryolu taşımacılığı ile ticarî deniz seyrüseferi pazarlarına girişin kolaylaştırılması;
- c. Uluslararası mal ve yolcu taşımacılığı ile uluslararası hidrokarbon taşımacılığının kolaylaştırılması;
- d. Trafik emniyeti, malların güvenliği ve çevrenin korunmasının sağlanması;
- e. Taşımacılık politikalarının ve taşımacılık alanındaki yasal çerçevenin uyumlaştırılması;
- f. Farklı taşımacılık türleri arasında eşit rekabet şartlarının yaratılmasıdır.

Madde 4

Uluslararası Taşımacılığın Kolaylaştırılması

1. Her bir Taraf, Temel Anlaşma'da belirtilen şartlar uyarınca, uluslararası taşımacılık araçları, mal ve yolcular için diğer Tarafalara kendi ülkesi üzerinden geçiş hakkı verecektir.
2. Taraflar, kendi ülkeleri üzerinden transit olarak gerçekleştirecek taşımacılığın kolaylaştırılması için en etkili düzenlemeleri sağlayacaktır.
3. Temel Anlaşmanın hükümleri Tarafların bağlı oldukları veya olacakları diğer uluslararası sözleşmeler ve anlaşmalardan kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini etkilemeyecektir.

Madde 5

Vergi, Resim ve Diğer Ödemeler

Taşımacılık ve gümrük hizmetleri için yapılan ödemeler, taşımacılığa ilişkin hizmetler ve ulaştırma altyapısının kullanımından kaynaklanan ödemeler haricinde isimleri ve kaynaklarına bakılmaksızın transit taşımacılıkta vergi, resim ve benzeri diğer ödemeler tahsil edilmeyecektir.

Madde 6

Öncelikli Esaslar ve Tarifeler

1. Transit halindeki taşımacılık hizmetlerine ilişkin tarifeler, öncelik esasına oluşturulacaktır.

2. Taraflar, iki Taraf arasında Temel Anlaşma'nın 1 inci Maddesinde atfolunan taşımacılık türleri için öncelikli esaslar ve tarifelerin oluşturulması halinde, bu Taraflar ile diğer Taraflar arasında daha az öncelikli muamele ve tarifelerin uygulanmayacağı konusunda mutabık kalmışlardır.

Madde 7

Trafik Emniyeti, Malların Güvenliği ve Çevresel Koruma

Taraflar, Temel Anlaşma'nın 1 inci maddesinde atfolunan uluslararası taşımacılıkta, trafik, yolcu ve taşımacıların emniyetinin, malların ve taşıma araçlarının güvenliğinin ve çevrenin korunmasının sağlanması için uygun tedbirleri alacaklardır.

Madde 8

Hükümetlerarası Komisyon

1. Taraflar, Temel Anlaşma'nın hükümlerinin yürütülmesi ve uygulanmasına ilişkin konuların düzenlenmesi için bir Hükümetlerarası Komisyon kuracaklardır.

2. Hükümetlerarası Komisyon, Tarafların en yüksek düzeydeki Hükümet yetkililerinden veya bunların, bu Temel Anlaşma uyarınca karar almak için tam yetkiyle donatılmış temsilcilerinden oluşacaktır.

Hükümetlerarası Komisyon, kararlarını oydaşma esasına dayalı olarak alacaktır.

3. Hükümetlerarası Komisyon, dönüşümlü olarak bir yıl boyunca evsahipliği yapacak bir Tarafın ülkesinde, yılda bir defadan az olmamak kaydıyla, düzenli olarak toplanacaktır. Böylelikle ev sahibi Taraf, bir yıl için Başkanlık yapacaktır. Toplantıyı düzenleyen Tarafın heyet başkanı, Hükümetlerarası Komisyonun Başkanı olacaktır.

Hükümetlerarası Komisyon, Tarafların temsilcilerinin katılımıyla, Başkanın veya ilgili uzmanları davet edebilecek herhangi bir Tarafın teklifi üzerine toplanacaktır.

4. Hükümetlerarası Komisyon, kendi Usul Kurallarını hazırlayacaktır.

5. Hükümetlerarası Komisyon, gerekli olması halinde, Temel Anlaşma ile ilgili değişikliklere ve Temel Anlaşma'ya ait yeni Teknik Ekler'in kabul edilmesine dair teklifler sunabilecektir.

6. Hükümetlerarası Komisyon, Temel Anlaşma'ya ilişkin aşağıda belirtilen konularda Taraflarca kabul edilmek üzere kararlar ve uygun tavsiyeler formüle edecektir:

a. taşımacılık politikalarının koordinasyonu;

b. Temel Anlaşma'nın hükümlerinin uygulanmasının temini;

- c. ilgili bilgilerin toplanması ve serbest değişimi;
- d. trafik emniyeti, mal güvenliği ve ilgili çevresel unsurlar öncelikle dikkate alınmak üzere, taraflar arasında taşımacılığın uyumlu bir şekilde geliştirilmesi;
- e. nakliye teşebbüsleri ve kurumları arasındaki işbirliğinin teşvik edilmesi;
- f. çok-modlu taşımacılığın teşvik edilmesi;
- g. Gümrük noktalarında uygulanacak olan gümrük süreç ve uygulamalarının basitleştirilmesi.

7. Hükümetlerarası Komisyon, Temel Anlaşma'nın 10 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında atfolunan her bir alan için çalışma grupları oluşturabilecek ve bunların yetki ve görevlerini tanımlayacaktır.

Madde 9

Daimi Sekretarya

1. Hükümetlerarası Komisyon, Temel Anlaşma'nın hükümlerinin uygulamaya konulması için bir Daimi Sekretarya kuracaktır.
2. Sekretarya Bakü'de, Azerbaycan Cumhuriyeti, yerleşik olacaktır ve Tarafların her birinde daimi temsilcilik bulunduracaktır.
3. Hükümetlerarası Komisyon, Daimi Sekretarya'nın Talimatlarını düzenleyecek ve onaylayacak; yetki, hak ve yükümlülüklerinin kapsamını, görevlerin atanmasına ilişkin usulü belirleyecek ve Daimi Sekretarya'nın çalışmalarına ilişkin ortak finansman sistemi hakkında önerileri hazırlayacaktır.

Finansman sistemi Tarafların hükümetleri tarafından onaylanacaktır.

4. Daimi Sekretarya, Temel Anlaşma hükümlerinin uygulanmasını denetleyecek, Hükümetlerarası Komisyonun kararlarını uygulayacak ve Hükümetlerarası Komisyona uygun öneriler getirecektir.

Madde 10

Teknik Ekler

1. Uluslararası karayolu taşımacılığı, uluslararası demiryolu taşımacılığı, uluslararası ticarî deniz seyrüseferi ve gümrük ve belge sürecine ilişkin Teknik Ekler ve ayrıca, gerektiği takdirde sonradan kabul edilecek Teknik Ekler, Temel Anlaşma'nın ayrılmaz parçalarıdır.
2. Teknik Ekler, Taraflar açısından Temel Anlaşma ile aynı şekil ve aynı derecede bağlayıcı olacak ve Temel Anlaşma'da belirtilen konulara dair detaylı düzenlemeler sağlayacaktır. Ancak, Temel Anlaşma'nın hükümleri ile Teknik Ek'in hükümleri arasında bir uyumsuzluk bulunması halinde, Temel Anlaşma'nın hükümleri esas alınacaktır.
3. Herhangi bir Taraf Teknik Ekler'e değişiklik teklif edebilir ve gerektiği takdirde, yeni Teknik Ek taslaklarını Daimi Sekretarya'ya sunabilir.

4. Teknik Ek'e teklif edilen değişiklikler ve yeni taslaklar, Hükümetlerarası Komisyon tarafından değerlendirilecektir.

Madde 11

Değişiklik ve İlavelerin Sunulması

1. Temel Anlaşma'ya getirilen değişiklik ve ilaveler, tarafların mutabakatı üzerine Temel Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasını oluşturacak Protokoller aracılığıyla Anlaşmaya dahil edilecektir.

2. Protokollerin yürürlüğe girmesi usulü Temel Anlaşma ile aynı olacaktır.

Madde 12

Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Tarafların arasında, müzakere yolu ile çözümlenemeyen Temel Anlaşma'nın uygulanması, yorumlanması veya bu Anlaşma'nın ihlali veya sona erdirilmesinden ileri gelen tüm uyuşmazlık, çekişme ya da istemler, ilgili Tarafların herhangi biri tarafından değerlendirilmek üzere Hükümetlerarası Komisyona havale edilecektir.

2. Hükümetlerarası Komisyon tarafından çözümlenmeyen bu gibi uyuşmazlık, ihtilaf veya iddialar, ilgili Tarafların tümünün talep etmesi halinde, uygun bir uluslararası mahkeme veya tahkim kuruluna ya da yetki alanı dahilinde Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı'na havale edilecektir.

Madde 13

Yürürlüğe Giriş

1. Temel Anlaşma, ilgili millî mevzuat uyarınca onay için gerekli devlet sürecinin tamamlandığının Dördüncü Tarafça Temel Anlaşma'nın 15 inci maddesinde belirtilen Saklayıcıya bildirilmesinden 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

2. Temel Anlaşma, diğer Taraflar için, millî mevzuatları uyarınca onay için gerekli devlet sürecinin tamamlandığının Depozitere bildirilmesinden 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 14

Anlaşma'ya Katılım

1. Temel Anlaşma tüm Devletlerin katılımına açıktır.

2. Katılımına ilişkin belgeler, bu katılımların tüm Taraflarca uygun bulunması üzerine, Temel Anlaşma'nın 15 inci maddesinde belirtilen Saklayıcıya, muhafaza edilmek üzere, teslim edilecektir.

3. Temel Anlaşma, katılım talebinde bulunan Devletler bakımından katılım belgelerinin Saklayıcıya teslim edilmesinden 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

4. Bölgesel Ekonomik Bütünleşme Örgütleri, Temel Anlaşma'ya ortak olarak katılabilirler.

5. Hükümetlerarası Komisyon, Bölgesel Ekonomik Bütünleşme Örgütlerinin, Temel Anlaşma'nın Tarafları ile ortaklık kurmasını sağlayabilecek şartları formüle edebilir.

Madde 15

Saklayıcı

1. Bu Temel Anlaşma'nın Saklayıcısı, Temel Anlaşma'yı imzalayan Devletlere Anlaşma'nın onaylı suretini gönderecek olan Azerbaycan Cumhuriyeti olacaktır.

2. Saklayıcı, diğer Devletlerin Temel Anlaşma'ya katılımı ve Anlaşma'nın herhangi bir Taraf için sona ermesi durumlarında Tarafları bilgilendirecektir.

Madde 16

Süre ve Değişim

1. Temel Anlaşma 10 yıllık bir süre için yapılmıştır.

Temel Anlaşma'nın geçerliliği, Taraflar aksini beyan etmediği sürece, takip eden 5 yıllık dönemler halinde yenilenir.

2. Temel Anlaşma, bir Tarafın Temel Anlaşma'yı sona erdirme iradesini en az altı ay öncesinden Saklayıcıya yazılı olarak bildirmesi halinde söz konusu Tarafın ülkesi açısından sona erdirilebilir.

3. Temel Anlaşma hükümlerine uygun olarak imzalanan antlaşma, anlaşma ve diğer mukavelelerden doğan yükümlülükler bu Anlaşma yürürlükten kalktıktan sonra da tamamen yerine getirilene kadar yürürlükte kalacaktır.

Bakü'de 8 Eylül 1998 tarihinde tek bir nüsha halinde, her ikisi de eşit şekilde geçerli olmak üzere, İngilizce ve Rusça dillerinde düzenlenmiştir.

Yukarıdaki hususları tasdik amacıyla, aşağıda imzası bulunan Devlet ve Hükümet Başkanları veya tam yetkili temsilcileri ilişikteki çekinceleri de kapsayan Temel Anlaşma'yı imzalamışlardır.

Ermenistan Cumhuriyeti adına

(imza)

Azerbaycan Cumhuriyeti adına

(imza)

Bulgaristan Cumhuriyeti adına

(imza)

Gürcistan adına

(imza)

Moldova Cumhuriyeti adına

(imza)

Romanya adına

(imza)

Tacikistan Cumhuriyeti adına

(imza)

Türkiye Cumhuriyeti adına

(imza)

Kazakistan adına

(imza)

Kırgızistan Cumhuriyeti adına

(imza)

Ukrayna adına

(imza)

Özbekistan Cumhuriyeti adına

(imza)

Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın
Geliştirilmesi Hakkında Çok Taraflı Temel Anlaşma'ya Dair Azerbaycan
Cumhuriyetinin

Çekincesi

1. Azerbaycan Cumhuriyeti, kendi ülkesi üzerinden gerçekleşecek, çıkış, transit veya varış ülkesi Ermenistan Cumhuriyeti olan taşımacılık itibariyle Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Hakkında Çok Taraflı Temel Anlaşma ve Teknik Eklerinde belirtilen hak, yükümlülük ve hükümlerin hiçbirinin Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından uygulanmayacağını beyan eder.

2. Azerbaycan Cumhuriyeti, mevcut çekinceye ait 1 inci Paragrafı istediği zaman değiştirme veya feshetme hakkını muhafaza eder ve bu gibi değişiklik veya fesihler itibariyle diğer Tarafları yazılı olarak bilgilendirir.

Azerbaycan Cumhuriyeti

Cumhurbaşkanı

Haydar ALİYEV

(imza)

Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın
Geliştirilmesi Hakkında Çok Taraflı Temel Anlaşma'ya Dair Kazakistan
Cumhuriyetinin

Çekincesi

Temel Anlaşma'nın Uluslararası Demiryolu Taşımacılığına ilişkin Teknik Eki'nin 4 üncü maddesindeki ve buna ilişkin Ek 2'deki hükümler Kazakistan Cumhuriyetine uygulanmayacaktır.

Kazakistan Cumhuriyeti

Heyet Başkanı

Ulaştırma ve Haberleşme Bakanı

Erkin KALİYEV

(imza)

Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın
Geliştirilmesi Hakkında Çok Taraflı Temel Anlaşma'ya Dair Romanya'nın Çekincesi

Uluslararası Demiryolu Taşımacılığına ilişkin Teknik Ek'in Ek 2'si Romanya'ya uygulanmayacaktır.

Romanya Cumhurbaşkanı

Emil CONSTANTINESCU

(imza)

TEMEL ANLAŞMA'NIN ULUSLARARASI KARAYOLU TAŞIMACILIĞINA
İLİŞKİN

TEKNİK EKİ

Madde 1

Genel Hükümler

Bu Teknik Ek'in hükümleri, mal ve yolcuların

- a. Taraflar arasında ikili,
- b. Tarafların ülkeleri üzerinden transit olarak karayoluyla uluslararası taşımacılığını düzenleyecektir.

Madde 2

Tanımlar

Bu Teknik Ek'in amaçları bakımından aşağıdaki ifadeler belirtilen anlamda kullanılır:

1. "taşıyıcı" ifadesi, Taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş ve yürürlükteki millî mevzuatı uyarınca mal ve yolcuların uluslararası karayoluyla taşımacılığını gerçekleştirmesine izin verilmiş gerçek veya tüzel kişi anlamına gelir.

2. "motorlu-taşıt" ifadesi şu anlama gelir :

- mallar taşınırken-kamyon, römorklu kamyon, traktör veya yarı-römorklu traktör;
- yolcular taşınırken-otobüs, yani yolcu taşımacılığı için dizayn edilmiş ve sürücü koltuğu hesaba katılmaksızın en az sekiz koltuğa ve ayrıca bagajların taşınması için bir römorka sahip motorlu bir taşıt.

3. "taşımacılık" ifadesi, seyahatin bir kısmında motorlu-taşıt, römork veya yarı-römorkun su veya demiryolunu kullandığı durumlarda dahi, yüklü veya boş motorlu-taşıtların karayolları üzerindeki hareketi anlamına gelir.

4. "Tehlikeli mallar" terimi, 1957 tarihli Karayolları ile Tehlikeli Malların Uluslararası Taşımacılığı ile ilgili Avrupa Anlaşması (ADR) uyarınca tehlikeli addedilen mallar anlamına gelir;

5. "Dayanaksız mallar" ifadesi, 1970 tarihli Dayanaksız Gıda Maddelerinin Uluslararası Taşımacılığı ve Bu Taşımacılıkta Kullanılacak Olan Özel Ekipman Hakkındaki Anlaşma (ATP) uyarınca dayanaksız addedilen mallar anlamına gelir.

6. "İzin belgesi", bir Tarafın yetkili makamınca düzenlenen ve diğer Tarafça tescil edilmiş olan bir motorlu-taşıta, ilk Tarafın ülkesine giriş, çıkış ve transit geçiş hakkı veren belge anlamına gelir.

7. "Özel izin belgesi", bir Tarafın yetkili makamınca düzenlenen ve diğer Tarafça tescil edilmiş olan bir motorlu-taşıta, ilk Tarafın ülkesinde veya ülkesi üzerinden özel kategorilerde taşımacılık yapma hakkı veren belge anlamına gelir.

8. "Tescil", bir Tarafın motorlu-taşıttının yetkili ulusal makamlarının taleplerine uygun olarak tescili anlamına gelir.

Madde 3

Pazara Giriş

1. Her bir Taraf, diğer Tarafın ülkesinde tescil edilmiş olan herhangi bir taşıyıcıya; kendi ülkesi içindeki herhangi bir nokta ile diğer Tarafların ülkelerindeki herhangi bir nokta arasında veya tam tersi durumlarda ve kendi ülkesi üzerinden transit olarak mal ve yolcu taşınmasına izin belgesine tabi olarak ve herhangi bir temelsiz gecikme veya kısıtlamaya sebep olmaksızın izin verecektir.

2. Bir taşıyıcı, üçüncü ülke taşımacılığını ancak Tarafların yetkili makam veya kuruluşlarından bu tür bir taşımacılık için özel bir izin belgesi temin ettiği takdirde gerçekleştirebilir.

Madde 4

Ağırlık ve Ebatlar

1. Yüklü veya yüksüz motorlu-taşıtların ağırlık ve ebatları, bu motorlu-taşıtların resmî tescil belgelerindeki kayıtlara uygun olacaktır ve ev sahibi Tarafın yürürlükteki sınırlamalarını aşmayacaktır.

2. Bu Teknik Ek'e uygun olarak taşımacılıkta kullanılan yüklü veya yüksüz bir motorlu-taşıttın ağırlık ve ebatlarının ev sahibi Tarafın izin verilen azami sınırlarını aşması halinde özel izin belgesi gereklidir.

Madde 5

Özel Taşımacılık Sınıfları

1. Tehlikeli ve dayanıksız malların taşımacılığı, Tarafların millî mevzuatına uygun olarak gerçekleştirilecektir.

2. Tehlikeli ve dayanıksız malların Tarafların ülkeleri dahilinde motorlu-taşıtlar tarafından taşınması için özel izin belgesi gereklidir.

Madde 6

Sürücü Belgeleri ve Yola Elverişlilik Sertifikaları

Bir Tarafın yetkili makamınca motorlu-taşıtlar için düzenlenen ve kendi ülkesinde geçerli olan sürücü belgeleri, yola elverişlilik sertifikaları ve resmî tescil belgeleri diğer Tarafların ülkelerinde de geçerli kabul edilecektir.

Madde 7

İhlaller

Bu Teknik Ek hükümlerinin bir Tarafa ait taşıyıcı tarafından ihlal edilmesi halinde, ülkesinde ihlalin gerçekleştiği Taraf, kendi millî mevzuatı uyarınca gerekli tedbirleri alacak olan diğer Tarafa en kısa süre içerisinde bildirimde bulunmakla yükümlü olacaktır. Taraflar, kendilerinin uygulanan tüm yaptırımlar hakkında birbirlerini bilgilendireceklerdir.

Madde 8

Malî Konular

Bu Teknik Ek'e uygun olarak taşımacılık yapılırken, bir Tarafın ülkesine ithal edilen aşağıda belirtilen ürünler karşılıklı olarak gümrük resim, harç ve vergilerinden muaf tutulacaktır:

1. Bir Tarafın millî mevzuatında belirtilen kurallar dahilinde, üretici tarafından yerleştirilmiş olan taşıtın standart deposunda mevcut motor yakıt ve yağları.
2. Taşımacılığı gerçekleştiren hasarlı motorlu-taşıtın onarımı için gerekli yedek parça ve aletler.

Kullanılmamış yedek parçalar yeniden ihraca tabidir. Değiştirilmiş yedek parçalar, ilgili Tarafın ülkesindeki mevcut süreç gereğince yeniden ihraç edilmeli, imha edilmeli veya teslim edilmelidir.

**TEMEL ANLAŞMA'NIN ULUSLARARASI DEMİRYOLU TAŞIMACILIĞINA
İLİŞKİN TEKNİK EKİ**

Madde 1

Genel Hükümler

Bu Teknik Ek'in hükümleri, mal ve yolcuların

- a. Taraflar arasında ikili
- b. Tarafların ülkeleri üzerinden transit olarak demiryoluyla uluslararası taşımacılığını düzenleyecektir.

Madde 2

Tanımlar

Bu Teknik Ek'in amaçları bakımından aşağıdaki ifadeler belirtilen anlamda kullanılır:

1. "Millî demiryolu şirketi" ifadesi, Tarafların birinde kurulmuş olan ve kurulduğu ülkenin millî mevzuatı uyarınca uluslararası demiryolu taşımacılığı yapma hakkına sahip tüzel kişi anlamına gelir.
2. "Tren" ifadesi, Tarafların birinde tescil edilmiş olan ve mal ve/veya yolcuların taşınması için kullanılan ve donatılan bir lokomotif ve/veya vagonlar anlamına gelir.
3. "Taşımacılık" ifadesi, taşımacılığın bir kısmının su yolları ile gerçekleştirildiği durumlarda dahi yük ve yolcu trenlerinin demiryolu üzerindeki hareketi anlamına gelir.

Madde 3

Teknik Ek'in Uygulanması

Bu Teknik Ek'in hükümlerinin uygulanmasından sorumlu olan kuruluşlar bu Teknik Ek'in Ek 1'inde belirtilmiştir.

Madde 4

Öncelikli Esaslar ve Tarifeler

Öncelikli esaslar ve tarifeler, Temel Anlaşma'nın 6 ncı ve 8 inci maddeleri ile bu Teknik Ek'in Ek 2'si uyarınca tespit edilecektir.

Madde 5

Belgeler

Taraflar, Tarafların millî düzenlemelerine uygun olarak verilmiş olan taşımacılık, yük sevkiyatı ve diğer faaliyetlere ilişkin ruhsatlar ile Tarafların ülkelerindeki işletme ve tren katarları hakkındaki sertifika ve diğer belgeleri geçerli kabul edeceklerdir.

Madde 6

İşbirliği Amaçları

1. Taraflar,

a. Çok-modlu bağlantılar da dahil olmak üzere, uluslararası demiryolu taşımacılığının geliştirilmesi,

b. Tarafların millî demiryolu altyapıları arasında kurulan demiryolu bağlantılarının ve ulusal demiryolu sistemlerinin karşılıklı örgütsel işletilmelerinin sağlanması ve geliştirilmesi,

c. Millî demiryolu şirketleri ve diğer ilgili teşebbüsler arasında en öncelikli esaslara dayalı olarak terminallerin ve ambarların müşterek kullanımı da dahil olmak üzere doğrudan ekonomik ilişkilerin kurulması,

d. Tarafların ülkelerinde ulusal demiryolu şirketlerine ait temsilciliklerin açılması,

e. İstatistiksel bilgi de dahil olmak üzere bilgi değişiminde bulunulması,

çin hükümetler düzeyinde işbirliği yapacaklardır.

2. Taraflar,

a. Sınır geçişi işlemlerinin kolaylaştırılması,

b. Uluslararası demiryolu taşımacılığı için enerji kaynaklarının sağlanması,

c. Öncelikli tarifeler ve ortak işletme oranlarına temel teşkil etmek üzere mutabık kalınacak maliyet hesaplama metodları üzerinde çalışılması,

d. Millî demiryolu şirketlerine ait trenlerin taşımacılık, yükleme ve boşaltma işlemleri ile geri dönüşleri ile ilgili teknolojik parametrelerin ihlaline ve çevre kirliliğine ilişkin bir tazminat sisteminin oluşturulması,

e. Millî demiryolu şirketlerinin karşılıklı olarak kabul edecekleri devralma, tren, konteyner, ekipman ve makinelerin onarımı hakkındaki yükümlülüklerin uygulanması,

f. Demiryolu personelinin eğitimlerinin uluslararası eğitim standartlarında geliştirilmesi,

g. Demiryolu personeline, diğer Tarafın ülkesinde kaldıkları ve görevde oldukları sürece yardım sağlanması ve ani hastalık veya yaralanma durumlarında ücretsiz ilk yardım hizmetinin verilmesi,

çin yetkili makamlar düzeyinde işbirliği yapacaklardır.

ULUSLARARASI DEMİRYOLU TAŞIMACILIĞINA İLİŞKİN TEKNİK EK

EK 1

Uluslararası demiryolu taşımacılığına ilişkin Teknik Ek'in 3 üncü maddesi uyarınca sorumlu kuruluşlar şunlardır:

1. Ermenistan Cumhuriyeti için "Ermenistan Cumhuriyeti Demiryolu" Devlet-Anonim Şirket ortaklığı.

2. Azerbaycan Cumhuriyeti için-Azerbaycan Devlet Demiryolları

3. Bulgaristan Cumhuriyeti için - "Bulgaristan Devlet Demiryolları" Millî Şirketi

4. Gürcistan için-Demiryolu Taşımacılığı Dairesi

5. Kazakistan Cumhuriyeti için - "Kazakistan Demiryolları" Devlet İktisadî Teşekkülü

6. Kırgız Cumhuriyeti için-Kırgız Demiryolları Dairesi

7. Moldova Cumhuriyeti için "Moldova Demiryolları" Devlet İktisadî Teşekkülü

8. Romanya için-Romanya Ulaştırma Bakanlığı
9. Tacikistan Cumhuriyeti için-Tacikistan Demiryolları İdaresi
10. Türkiye Cumhuriyeti için-Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD)
11. Ukrayna için-Ukrayna Demiryolları “Ukrzaliznytsya”
12. Özbekistan Cumhuriyeti için-Özbekistan Demiryolları Devlet Hisseli Demiryolu Şirketi

**ULUSLARARASI DEMİRYOLU TAŞIMACILIĞINA İLİŞKİN TEKNİK EK
EK 2**

Uluslararası demiryolu taşımacılığına ilişkin Teknik Ek'in 4 üncü maddesine göre aşağıda belirtilen öncelikli esas ve tarifeler Temel Anlaşma'nın Taraflarına uygulanır:

- a. Malların demiryoluyla taşımacılığında, ilgili anlaşma ve kontratlarda mevcut öncelikli tarifeler haricinde, tüm cari tarifelerde % 50'ye kadar;
- b. Boş vagonların tren feribotu ile taşınması halinde tüm cari tarifelerde % 50'ye kadar indirim yapılır.

Boş vagonların tren feribotları ile taşımacılığına ait ödemeler, göndericiler tarafından doğrudan feribot sahiplerine veya feribot sahibi ile kontratı bulunan sevkiyatçılara yapılacaktır.

**TEMEL ANLAŞMA'NIN ULUSLARARASI TİCARİ DENİZ SEYRÜSEFERİNE
İLİŞKİN TEKNİK EKİ**

Madde 1

Genel Hükümler

Bu Teknik Ek'in hükümleri, Taraflar arasında ve herhangi bir Tarafın gemileri ile Tarafların ülkeleri üzerinden transit olarak gerçekleştirilen uluslararası ticarî deniz seyrüseferini düzenleyecektir.

Madde 2

Tanımlar

Bu Teknik Ek'in amaçları bakımından aşağıdaki ifadeler belirtilen anlamlarda kullanılacaktır:

1. “Gemi” ifadesi, bir Tarafın Gemi Sicili veya diğer resmî listelerine kaydedilmiş olan ve ilgili Tarafın mevzuatı uyarınca bu Tarafın bayrağı altında sefer yapan ticaret gemisi anlamına gelir.

Bu ifade

- a. savaş gemileri ve ticarî olmayan amaçlar için kullanılan gemiler ile

b. balıkçı gemilerini kapsamaz.

2. “Mürettebat” ifadesi, gemide kumanda, işletme ve hizmet işlerinde görevli olan ve seyrüsefer sırasında geminin mürettebat listesinde yer alan kaptan ve diğer personel anlamına gelir.

Madde 3

Taşımacılığın Kolaylaştırılması

Taraflar, kendi millî mevzuatlarının sınırları içinde, ticarî deniz seyrüseferinin kolaylaştırılması, verimsizliğe yol açan gecikmelerin önlenmesi ve limanlardaki gümrük formalitelerinin mümkün olduğunca çabuklaştırılması ve kolaylaştırılması için uygun tüm tedbirleri almaya kabul edeceklerdir.

Madde 4

1. Taraflar, hakça eşitlik prensipleri altında ticarî gemiciliğinin geliştirilmesini teşvik edeceklerdir.

2. Taraflar, mal ve yolcu taşımacılığı esnasında kendi nakliye, gemicilik ve ilgili teşebbüs ve kuruluşlarının yakın işbirliğinde bulunmalarını teşvik edeceklerdir.

Madde 5

Uluslararası Ticarî Deniz Seyrüseferinin Geliştirilmesi

1. Taraflar,

a. diğer Taraflara ait gemilerin, Tarafların limanları arasında deniz taşımacılığı ve kara içi su yolları taşımacılığı yapmasını ve üçüncü ülkelere ait transit malların taşınması esnasında Tarafların deniz rotalarının ve kara içi su yollarının kullanımını ve bu alandaki güçlüklerin ortadan kaldırılmasını teşvik edeceklerdir;

b. çok-modlu taşımacılık bakımından kara kesimlerinde, ev sahibi Tarafın mevzuatına uygun olmak kaydıyla serbest girişi temin edeceklerdir.

2. Bu maddenin hükümleri, Tarafların limanları arasında taşımacılık yapacak olan üçüncü ülke gemilerinin haklarını ihlal etmez.

Madde 6

Taraflar, yürürlükteki mevzuatlarına uygun olarak, bir Tarafın gemicilikle ilgili teşebbüs veya ticarî kuruluşlarına kendi limanlarına ve diğer bir Tarafın limanına hat açılması ve diğer Tarafın ülkesinde temsilcilik açılması veya ortak girişim kurulması için gerekli yardımı sağlayacaktır.

Madde 7

Taraflar, ticarî deniz seyrüseferini yürüten makamları arasındaki etkin iş ilişkilerini sağlamak ve geliştirmek için çaba gösterecekler ve aşağıdaki konularda kendi teşebbüs ve kuruluşları arasındaki temasları teşvik edeceklerdir:

- a. Ticarî filo ve limanlarının etkin kullanımı, ekonomik ve bilimsel ilişkilerin genişletilmesi;
- b. Deniz rotalarındaki taşımacılık akışını hızlandırmak ve kolaylaştırmak amacıyla muhtelif denizcilik faaliyetlerinde tecrübe ve bilgi değişimi;
- c. Ticarî deniz seyrüseferi sorunlarıyla ilgili uluslararası örgütlerin faaliyetlerine yönelik politikaların eşgüdümü ve deniz taşımacılığı hakkındaki uluslararası anlaşmalara katılım.

Madde 8

Her bir Taraf, Taraflar arasında lineer veya tramp seyrüsefer gerçekleştiren diğer bir Tarafın gemilerine yönelik ayırım gözetin herhangi bir tedbir almayacaktır.

Madde 9

İltimaslı Muamele

1. Her bir Taraf, diğer Tarafın gemilerine dış ticaret ve gemiciliğe açık limanlarında iltimaslı muamele uygulayacaktır.
2. Bu Maddenin 1 inci Fıkrasının hükümleri, gümrük formaliteleri, ücret ve liman resimlerinin alınması, limanlara giriş serbestisi ve bunların imkânlarının kullanımı ve gemi, mürettebat, mal ve yolcular bakımından denizcilik ve ticarî işlemlerde sağlanan tüm kolaylıklar için uygulanacaktır.
3. Bu Maddenin 1 inci Fıkrasına ait hükümler :
  - a. Yabancı gemilere kapalı limanlar için uygulanmaz;
  - b. Sadece bir ülkenin kendi vatandaşları ve kuruluşları için saklı tutulan kabotaj ve diğer faaliyetlere uygulanmaz;
  - c. Hiçbir Tarafı, kendi ve diğer Tarafların gemilerine sağlanan zorunlu kılavuzluk hizmeti hakkındaki kurallara istisna getirmeye mecbur bırakmaz.

Madde 10

Belgeler

1. Her bir Taraf, diğer Tarafça düzenlenmiş olan veya kabul gören gemilerin tabiyetini tasdik eden belgeleri ve diğer gemi belgelerini geçerli kabul edecektir.

2. 1969 tarihli Gemi Ölçümleri hakkındaki Uluslararası Sözleşme uyarınca ölçüm sertifikalarına sahip olan herhangi bir Tarafa ait gemiler, diğer Tarafların limanlarında yeniden ölçümden muaf tutulacak ve liman resimleri hesaplanırken bu sertifika esas kabul edilecektir.

Madde 11

Çevresel Koruma

1. Tarafların gemileri, uluslararası düzenlemelere uygun olarak, herhangi bir Tarafın ülkesi dahilinde çevresel tahribata yol açmamak için gerekli tedbirleri alacaktır.

2. Sahibi herhangi bir Taraf olan gemiler, bu Maddenin 1 inci Fıkrasında atfölanun tahribattan, çevresel tahribatın meydana geldiği ülkenin mevzuatı ve uluslararası anlaşmalar gereğince yükümlü olacaktır.

TEMEL ANLAŞMA'NIN GÜMRÜK VE BELGE SÜRECİNE İLİŞKİN TEKNİK EKİ

Madde 1

Genel Hükümler

1. Bu Teknik Ek'in hükümleri, mal ve yolcuların Tarafların ülkeleri üzerinden uluslararası taşımacılığında gümrük ve belge sürecini düzenleyecektir.

2. Bu Teknik Ek'in düzenlemediği tüm durumlarda, ilgili Tarafın millî mevzuatı uygulanacaktır.

Madde 2

Uluslararası Sözleşmeler

1. Tüm tarafların, aşağıda belirtilen Sözleşmelere en kısa sürede katılmaları tavsiye olunur:

a. TIR Karnesi Altında Uluslararası Mal Taşımacılığı Hakkındaki Gümrük Sözleşmesi-1975;

b. Malların Sınır Kontrollerinin Uyumlaştırılması Hakkındaki Uluslararası Sözleşme-1982;

c. Konteynerler Hakkındaki Gümrük Sözleşmesi-1972.

2. Taraflar, bu Maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen Sözleşmelerde öngörölen hükümlere uygun olarak kendi faaliyetlerini düzenlemeyi kabul edeceklerdir.

Madde 3

Gümrük Kontrolü

1. Gümrük kontrolü, özel tayin edilmiş Gümrük kontrol noktalarında gerçekleştirilecektir.
2. Bir Tarafın ülkesi üzerinden gerçekleştirilen uluslararası taşımacılıkta durdurma ve malları inceleme yetkisine bahsekonu ülkede sadece gümrük görevlileri sahip olacaktır.

Madde 4

Belge Süreci

1. Her bir Taraf, mallara ilişkin gümrük beyannamesini esas gümrük belgesi olarak bulunduracaktır.
2. Mallara ilişkin gümrük beyannamesi için BM düzenindeki form şeklinde uyumlaştırılmış bir format geliştirilecek ve Tarafların ülkeleri dahilinde kullanılmaya başlanacaktır.
3. İki dilde malların listesinin dahil olduğu BM formuyla uyumlu ticarî belgelerin Tarafların ülkeleri dahilinde kullanılmasına en kısa sürede başlanacaktır.
4. Taraflar, gümrük komisyoncularının ruhsatlı hizmetlerinin başlatılması ve geliştirilmesini teşvik edeceklerdir.

Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Hakkında Çok Taraflı Temel Anlaşma'ya Dair Türkiye Cumhuriyetinin Çekincesi

Türkiye Cumhuriyeti, Türkiye ile Ermenistan arasındaki ulaştırmanın söz konusu olduğu durumlarda Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Hakkında Çok Taraflı Temel Anlaşma'nın (Temel Anlaşma) hükümleri ile bağlı olmayacaktır.

Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Hakkında Çok Taraflı Temel Anlaşma'ya Dair Türkiye Cumhuriyetinin Anlayış Beyanı

Türkiye Cumhuriyeti, 1615 sayılı Gümrük Kanununa uygun olarak transit eşyaya uygulanan teminatın Temel Anlaşma'nın 5 inci Maddesi kapsamına girmediği yönündeki anlayışını beyan eder.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
32	90	124
41	2	524
61	92	461:466,820:843

I- Gerekçeli 529 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 92 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/668